

SkalActueel nr. 40

december 2004

Informatie over regelgeving, inspectie & certificatie van de biologische productie in Nederland

ISSN nr. 1569 - 3872

In dit nummer:

- [Voorwoord: een verheugende uitspraak](#)
- [Rechter: Certificaat is noodzakelijk maar geen garantie](#)
- [Skal keurt rozijnen terecht af](#)

Regelgeving & voorschriften

- [Aanvoer gangbare dieren](#)
- [0% gangbare diervoeders](#)
- [Aanvraag verkorting omschakelingsperiode percelen](#)
- [Stempelen van eieren in de omschakelingsperiode](#)
- [Striktere handhaving regels biologische mest](#)
- [Opfokmelk voor geitenlammeren](#)
- [Lavameel niet toegestaan als diervoeder](#)
- [Pluimveehouder moet gebruik uitloop aantonen](#)

Inspecties

- [Waar richten we onze inspecties op?](#)
- [Inspecties etiketten](#)

Berichten van kantoor

- [Eenvoudiger sanctiebeleid](#)
- [Informatieblad import](#)
- [Beëindiging certificering voor buitenlandse logo's](#)
- [Wijzigingen certificatievoorwaarden \(normen en reglementen\)](#)
- [Ontheffingen gangbaar uitgangsmateriaal](#)

Financien

- [Waar betaalt u voor als aangeslotene?](#)
- [Tarieven opnieuw niet verhoogd](#)
- [Wijziging grondslag variabele bijdrage bereiders en/of importeurs](#)
- [Accountantsverklaring bij omzetopgave bereiding en/of import](#)

[Uit het bestuur](#)

Voorwoord: een verheugende uitspraak

De rechter is van oordeel dat Skal terecht verboden heeft dat producten met restanten niet toegestaan bestrijdingsmiddel als biologische producten worden verhandeld. De uitspraak betrof een aantal partijen rozijnen uit Turkije.

U zult begrijpen dat we blij zijn met deze uitspraak. Ook zijn we best wel een beetje trots.

Tegelijkertijd is het een felicitatie aan u, of u nu landbouwer, veehouder, tuinder, handelaar of fabrikant van biologische producten bent. Producten waarvan onze analyse-uitslagen aangeven dat er niets verkeers in voorkomt. Dankzij uw inspanning én een strenge controle zorgen we ervoor dat de consument op uw biologische producten kan vertrouwen.

De rechter formuleerde het als volgt: "Skal was bevoegd en gehouden terzake op te treden. De Verordening legt Skal immers de verplichting op bij geconstateerde onregelmatigheden de aanduidingen die verwijzen naar de biologische productiemethode te doen verwijderen van de volledige partij of de hele productie waarop de onregelmatigheid betrekking heeft. De door Skal gehanteerde detectienorm is een door de wetenschap en het gemeenschapsrecht aanvaarde operationalisering van de in de Verordening opgenomen nul-norm en als zodanig geheel in overeenstemming met de Verordening".

Jaap de Vries, directeur Skal

Laatste nieuws

Rechter: Certificaat is noodzakelijk maar geen garantie

Ook in een derde uitspraak van de rechtbank is een beroep tegen de afkeuring van biologische rozijnen door Skal ongegrond verklaard.

De rechtbank oordeelde dat de aanwezigheid van een controle-certificaat slechts een noodzakelijke voorwaarde

voor import van producten uit een derde land is en op geen enkele wijze de importeur een garantie biedt dat een product zonder meer als biologisch op de markt kan worden gebracht.

Daarnaast is de rechtbank van mening dat op grond van de Verordening de volstrekt heldere en kenbare norm geldt dat bepaalde stoffen niet in het biologische productieproces mogen worden gebruikt en derhalve niet in biologische producten dienen voor te komen.

De Verordening bevat aldus een zogenaamde nul-norm.

Skal keurt rozijnen terecht af

Wat was het geval?

In de zomer van 2003 trof Skal bij een inspectie teveel resten van een niet toegestaan schimmelbestrijdingsmiddel aan op biologische rozijnen uit Turkije. Skal blokkeerde daarop direct verscheidene partijen rozijnen en verbood de biologische aanduiding hierop.

Een importeur en een verwerker maakten vervolgens bezwaar tegen dit besluit van Skal en brachten de zaak voor de rechter. Men verweet Skal onzorgvuldigheid in procedures en een onjuiste en ten opzichte van het buitenland strengere uitleg van de regelgeving.

Op 23 november jl. deed de bestuursrechter uitspraak en oordeelde dat Skal terecht de partijen rozijnen had afgekeurd. Ook had Skal een correcte afkeuringsprocedure gevolgd.

Op grond van de rechterlijke uitspraak houdt Skal vast aan haar strenge residubeleid. Zo kan Skal de consument het vertrouwen blijven bieden dat biologische producten geen restanten van chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen bevatten.

Skal zoekt overigens in overleg met andere controle-organisaties en de biologische sector naar een meer geharmoniseerd maar tevens voldoende streng residubeleid binnen de EU.

Regelgeving & voorschriften

Aanvoer gangbare dieren

Na 31 december 2004 is het niet langer mogelijk om

gangbare jonge dieren aan te voeren op biologische veehouderijbedrijven. Omdat nog niet in alle gevallen voldoende biologische jonge dieren beschikbaar zijn, heeft de Europese Commissie voorgesteld om die mogelijkheid te verlengen. Men streeft ernaar hierover nog vóór het einde van dit jaar te stemmen. We zullen u over de nieuwe voorschriften informeren.

0% gangbare diervoeders

Op 24 augustus 2005 loopt de overgangperiode af waarin nog een beperkt percentage gangbare diervoeders is toegestaan. Na die datum moeten alle diervoeders omschakelingsvoeders of van biologische oorsprong zijn. De EU-lidstaten bespreken nu of dit in alle gevallen wel haalbaar is en of voldoende eiwitrijke voeders beschikbaar zijn. Zodra meer bekend is zullen we o.a. op www.skal.nl melden of eventueel toch nog gangbare voeders zijn toegelaten.

LET OP

VEEHOUDERS:

Houdt rekening met de mogelijkheid dat u de gangbare voeders uiterlijk op 24 augustus 2005 moet hebben opgevoerd of afgevoerd van uw bedrijf.

DIERVOEDERFABRIKANTEN:

Houdt rekening met de mogelijkheid dat u diervoeders met gangbare agrarische ingrediënten vanaf 25 augustus 2005 niet meer mag etiketteren als "afkomstig van de biologische landbouw" of "kan in de biologische landbouw worden gebruikt overeenkomstig Verordening (EEG) nr. 2092/91".

Aanvraag verkorting omschakelingsperiode percelen

Rond de aanvraag van een verkorting van de omschakelingsperiode van percelen is het volgende veranderd:

- meer vormen van beheer komen voor verkorting in aanmerking;
- de periode dat er geen kunstmest of bestrijdingsmiddelen op de percelen gebruikt mag zijn is minimaal drie jaar;
- Skal handelt de aanvragen zelf af (dit deed LNV).

Meer informatie vindt u op www.skal.nl onder Regelgeving, Ontheffingen.

Stempelen van eieren in de omschakelingsperiode

Voordat u eieren als biologisch mag verkopen moet legpluimvee eerst zes weken omschakelen. Gedurende deze omschakelingsperiode houdt u de leghennen op biologische wijze maar u mag de eieren niet met verwijzing naar de biologische productiemethode verhandelen. Tijdens de omschakelingsperiode van de leghennen mag u de eieren niet met code 0 (= biologisch) stempelen. Voor meer informatie over het stempelen van eieren kunt u terecht bij het CPE (Controlebureau voor Pluimvee, Eieren en Eiproducten), telefoonnummer 0342-425542.

Striktere handhaving regels biologische mest

Met ingang van 1 januari 2005 handhaaft Skal de regels voor het gebruik van biologische mest strikter dan tot nu toe. Dit is mogelijk door het nieuwe sanctiebeleid. Van de 170 kg N/ha/jaar uit dierlijke mest mag een teler tot 135 kg N (80% van 170 kg) aan gangbare dierlijke mest gebruiken. Wat daarbovenop komt moet van biologische oorsprong zijn (minimaal 20% van 170 kg).

Opfokmelk voor geitenlammeren

Berichten over het gebruik van biologische opfokmelk voor geitenlammetjes zijn erg tegenstrijdig. Sommige geitenhouders geven aan dat de uitval extreem hoog is; anderen zeggen dat ze geen problemen hebben met de biologische opfokmelk.

Omdat Skal duidelijkheid wenst hebben inspecteurs op 28 bedrijven informatie verzameld over de opfok van geitenlammeren.

Op basis van de huidige gegevens ziet Skal geen aanleiding om haar beleid ten aanzien van biologische kunstmelk te wijzigen. Het gebruik van gangbare kunstmelk is niet toegestaan.

Vergeet bestaande regels niet!

Lavameel niet toegestaan als diervoeder

Op een aantal biologische veehouderijbedrijven voegt men lavameel toe aan diervoeders. Lavameel, hoe natuurlijk ook, staat echter niet op de EU-lijst met toegelaten voedermiddelen van minerale oorsprong en is daarom niet toegelaten voor gebruik (EGV 2092/91 bijlage II, deel C, onderdeel 3).

Pluimveehouder moet gebruik uitloop aantonen

De EU-regelgeving schrijft voor dat pluimvee toegang moet hebben tot een uitloop in de open lucht, telkens als dit mogelijk is en de weersomstandigheden dit toelaten. In de praktijk leeft men dit voorschrift onvoldoende na. Skal gaat er bij de inspecties nog meer op letten dat het pluimvee aantoonbaar gebruik maakt van de gehele uitloop. De pluimveehouder moet ervoor zorgen dat de kippen de gehele uitloop gebruiken en zonodig passende maatregelen nemen.

Inspecties

Waar richten we onze inspecties op?

Ieder jaar stelt Skal vast hoeveel inspecties worden uitgevoerd. Omdat Skal dit aantal niet kan uitbreiden is het dus zaak dat Skal vooral daar inspecteert waar zich de grootste kans op fouten voordoet. Waar dat is weet Skal vooral uit eigen ervaring. Maar ook krijgen we tips uit het veld of van buitenlandse controle-organisaties. Verder geven de AID en VWA ons informatie over wat er speelt in de gangbare sector en dus mogelijk ook in de biologische sector.

Doel inspecties

Het toezicht door Skal moet ertoe bijdragen dat ondernemers de regels voor de biologische productie goed naleven. Om dat te bereiken kan Skal overtredingen "bestrafen". Maar Skal kan ook overtredingen voorkomen door te onderzoeken waar het fout kan gaan en daarover met ondernemers te communiceren. Skal kiest per onderwerp welke strategie de beste is.

Risico's

Sommige overtredingen vormen echte afbreukrisico's voor het vertrouwen in biologische producten. De drie belangrijkste thema's daarbij zijn:

- Verboden stoffen en dan vooral gebruik van diergeneesmiddelen en gewasbeschermingsmiddelen.
- Gangbaar product als biologisch verkopen, wat vanwege de complexe traceerbaarheid vooral bij import een risico kan zijn.
- Dierhouderij en dan vooral of de dieren wel voldoende buiten komen, de inrichting van stallen en de behandeling van kippensnavels.

Skal gebruikt een deel van de beschikbare inspectiecapaciteit speciaal voor deze thema's.

Nieuwe regels

In de afgelopen jaren heeft Skal ervaren hoe lastig het is voor aangeslotenen om direct goed te voldoen aan nieuwe wettelijke eisen. Ook is het lastig om vooraf te weten hoe je precies in een bepaalde situatie moet inspecteren. Pas tijdens de inspectie blijkt wat onduidelijk is en dan pas kunnen ondernemers gaan werken aan goede oplossingen en Skal aan goede instructies voor de inspecteurs. Daarom zal Skal niet altijd direct sancties opleggen bij de introductie van nieuwe wettelijke eisen.

Bijzondere situaties

Dan zijn er nog situaties die zich plotseling voordoen: een aanwijzing van fraude, plotselinge ziektedruk waardoor biologische telers in de verleiding kunnen komen om te gaan spuiten, berichten over een groot tekort van een specifiek biologisch product of een erg groot verschil in biologische en gangbare prijs, geruchten dat een specifiek bedrijf iets doet wat niet door de biologische beugel kan, of gewoon de inspecteur die iets niet vertrouwt. Wanneer zo'n situatie zich voordoet moet Skal kunnen onderzoeken en daarvoor reserveert Skal ook een deel van de inspectiecapaciteit.

Plannen voor 2005

Voor 2005 heeft Skal een paar onderwerpen geselecteerd

om extra te inspecteren. Dat zijn: importproducten, gebruik diergeneesmiddelen, behandeling van kippensnavels en uitlopen van kippen, het gebruik van 100% biologische veevoeders wanneer deze wettelijke eis van kracht wordt en residuen in spoelwater van wasserijen die ook gangbare producten wassen.

Etiketten

Om na te gaan of etiketten op biologische producten voldoen aan de regelgeving, heeft Skal de afgelopen zomer extra inspecties uitgevoerd. Daartoe zijn naast 17 aangesloten bedrijven, 2 supermarkten en 1 natuurvoedingswinkel bezocht.

Bij de aangesloten bedrijven hebben we de etiketten van 72 producten beoordeeld. Hiervan waren 12 ($\pm 17\%$) etiketten niet conform de regelgeving. Bij de supermarkten en natuurvoedingswinkel zijn 59 etiketten beoordeeld. Van deze etiketten voldeden er 6 ($\pm 10\%$) niet aan de regelgeving.

De meest voorkomende afwijkingen waren:

- geen vermelding van Skal en bedrijfsnummer;
- EKO-keurmerk niet zwart-wit en/of vierkant (hoogte/breedte moet 1,1 zijn);
- onjuiste claim "geen gebruik chemische bestrijdingsmiddelen", dit dient te zijn "geen gebruik van chemisch-synthetische bestrijdingsmiddelen".

Berichten van kantoor Skal

Eenvoudiger sanctiebeleid

Skal wil met ingang van 2005 een eenvoudiger en duidelijker sanctiebeleid gaan voeren. Het nieuwe systeem kent dan nog maar 3 categorieën afwijkingen (overtredingen): licht, ernstig en fataal. Zodra het ministerie van LNV haar goedkeuring heeft gegeven, voert Skal het nieuwe sanctiebeleid in.

Informatieblad import

Skal heeft onlangs het informatieblad "Import van

biologische producten uit landen buiten de EU" gepubliceerd. Dit beschrijft op toegankelijke wijze de voorschriften waaraan importeurs moeten voldoen wanneer deze biologische producten importeren uit landen van buiten de EU, en hoe zij deze voorschriften in de bedrijfsvoering moeten doorvoeren.

Het blad wordt toegevoegd aan het informatiepakket voor nieuw aangemelde importeurs. Binnenkort kunt u op www.skal.nl onder "Publicaties" de digitale versie raadplegen. Als u een uitgeprint exemplaar wilt ontvangen, kunt u contact opnemen met Skal.

Beëindiging certificering voor buitenlandse logo's

Onlangs is besloten om de activiteiten van Skal nog meer te richten op de publieke regelgeving. Als gevolg daarvan stoot Skal een aantal private activiteiten af, waaronder de certificering van producten conform buitenlandse programma's. Dit betekent dat Skal:

- geen AB-waardig-certificaten meer afgeeft voor de handel naar Frankrijk;
- geen contract met Soil Association zal afsluiten voor inspectie op de aanvullende eisen voor gebruik van het SA-logo; hetzelfde geldt voor KRAV (Zweden);
- geen nieuwe aanvragen voor USDA-certificering meer in behandeling neemt. Bestaande USDA-certificeringen blijven echter nog van kracht tot het najaar van 2005.

Wie een dergelijke certificering wil verkrijgen moet voortaan een contract afsluiten met een andere certificatie-instelling. Skal blijft nog wel informatie verstrekken over buitenlandse programma's. Op de website van Skal vindt u informatie onder "keurmerken", maar u kunt Skal ook direct benaderen in geval van vragen of onduidelijkheden.

Wijzigingen certificatievoorwaarden (normen en reglementen)

Naar aanleiding van de vergadering van het Algemeen bestuur op 23 september en 25 november jl. zijn enkele certificatievoorwaarden gewijzigd. U kunt de nieuwe documenten vinden op www.skal.nl of op verzoek toegestuurd krijgen. Hieronder volgen de belangrijkste wijzigingen.

Skal-R21: **Skal-Certificatiegrondslagen** Biologische Productie Nederland, versie 25 november 2004:

1. "Huisdierenvoeder" is vervangen door "honden- en kattenvoer". Dit ter aanduiding dat Skal geen ander huisdierenvoeder certificeert dan honden- en kattenvoer.
2. Daar waar met "controle-instantie" Skal werd bedoeld, is dit vervangen door "controle-instelling".
3. Het 'bedrijfsnummer' bij Skal, kan voortaan ook met 'Skalnummer' worden aangeduid.
4. In 6.1 Eisen gesteld aan het kwaliteitsplan, Alle leveranciers, lid 7 is bij de uitzonderingen waarvoor geen GGO-vrijverklaring aanwezig hoeft te zijn "zuivelproducten" vervangen door "melk".
5. In 1.3 Toepassingsgebied is bij de opsomming van producten die niet onder de werkingssfeer van Verordening (EEG) Nr. 2092/91 vallen, bij 'aquacultuur' aangegeven dat het 'aquacultuur van dieren' betreft.
6. In 4.2.2 Afwijkende eisen voor de productie van diersoorten waarvoor geen nadere productievoorschriften zijn vastgelegd in Bijlage I van Verordening (EEG) Nr. 2092/91 is opgenomen dat het in Nederland, wegens de afwezigheid van nationale voorschriften of aanvaarde werkende private normen voor dergelijke diersoorten, niet mogelijk is deze dieren te produceren volgens de biologische productiemethode.
7. In 4.2.3 Bijzondere nadere bepalingen is opgenomen dat Skal kan besluiten de omschakelingstermijn te verkorten of te verlengen. Voorheen besloot LNV hierover. In verband hiermee zijn ook enkele interpretaties met betrekking tot dit onderwerp aangepast (8. Interpretaties - Bijlage I, deel A, onderdeel 1.2 en 1.3 van Verordening (EEG) Nr. 2092/91).
8. Interpretatie met betrekking tot de erkenning van de behoefte aan gangbare dierlijke mest is aangepast (8. Interpretaties - Bijlage II deel A). De oude interpretatie komt in zijn geheel te vervallen en wordt nu: "Skal erkent de behoefte aan het gebruik van gangbare dierlijke mest in de biologische productie. Aan deze erkenning verbindt Skal met ingang van 1 januari 2005 de volgende voorwaarde: Maximaal 135 kg N/ha/jaar mag bestaan uit gangbare dierlijke mest uit een toegelaten veehouderijsysteem. Het overige deel (tot het totaal van maximaal 170 kg N/ha/jaar)

moet bestaan uit dierlijke mest die van de biologische veehouderij afkomstig is."

Skal-R23: **Skal-Ontheffingen** Biologische Productie Nederland, versie 25 november 2004:

1. Daar waar met "controle-instantie" Skal werd bedoeld, is dit vervangen door "controle-instelling".
2. De ontheffing voor gebruik van gangbaar zaad en vegetatief teeltmateriaal wordt voortaan door Skal verleent in plaats van voorheen door LNV (artikel 3.1).
3. De bepalingen betreffende de verkorting of verlenging van de omschakelingsperiode zijn verwijderd (artikel 3.2). Dit betreft formeel geen ontheffing, maar een bevoegdheid van Skal een besluit te nemen die nu is opgenomen in Skal-R21 (Skal-Certificatiegrondslagen Biologische Productie Nederland).
4. Met betrekking tot het gebruik van synthetische vitamines A, D en E in voeder voor herkauwers (artikel 3.17) is nu opgenomen: "Alle leveranciers in Nederland hebben, gedurende de overgangperiode die op 31 december 2005 afloopt, toestemming de synthetische vitamines A, D en E in voeder voor herkauwers te gebruiken. Het is niet nodig aan te tonen dat de gezondheid en het welzijn van de dieren zonder gebruikmaking van deze synthetische vitamines niet kunnen worden gegarandeerd."

Ontheffingen gangbaar uitgangsmateriaal

Vanaf 1 januari 2005 geeft Skal zelf ontheffingen af voor het gebruik van gangbaar uitgangsmateriaal in de biologische landbouw. Hierdoor heeft de aangeslotene de ontheffing eerder in bezit. Tot nu toe gaf Laser (ministerie van LNV) de ontheffingen af.

Financiën

Waar betaalt u voor als aangeslotene?

We horen nogal eens dat aangeslotenen Skal maar een dure organisatie vinden. We zijn ons van die geluiden bewust en vinden het dan ook belangrijk om onze kosten zo laag mogelijk te houden én om u goed te informeren.

Met kostenbeperking zijn we permanent bezig. Hoewel onze kosten vanwege de inflatie ieder jaar stijgen hebben we u de afgelopen 5 jaar geen hoger tarief in rekening hoeven brengen. Dit is gelukt dankzij een steeds efficiëntere werkwijze.

Aan de andere kant is Skal als controle-organisatie aan regels en bepaalde prestaties gebonden. Ook Skal staat onder toezicht en kan dus niet zo maar even wat minder gaan controleren. Het gaat immers om de Europese regels voor de betrouwbaarheid van uw biologisch product.

Behalve aan de inspecties geeft Skal ook geld uit aan het controlebeleid en beheer van het controlesysteem. In het buitenland liggen deze taken vaak bij het ministerie of betaalt de overheid de controle-organisatie daarvoor. Dit laatste is in Nederland niet het geval.

Tenslotte hebben we uitgerekend hoe Skal uw bijdrage besteedt: van iedere Euro die u aan Skal betaalt, gaat gemiddeld ca. 64 cent naar de controle van uw bedrijf en de afhandeling daarvan, 13 cent naar het beheer van het controle-systeem en 23 cent naar directe ondersteuning en management op kantoor. Dit is gemiddeld, immers ieder bedrijf heeft een eigen inspectiebehoefte en u betaalt naast een vaste bijdrage ook een variabele bijdrage op basis van bedrijfsomvang en/of omzet.

Tarieven opnieuw niet verhoogd

Binnenkort ontvangen alle aangeslotenen het Tarievenblad 2005 tezamen met de factuur voor de basisbijdrage 2005. Opnieuw hebben we de tarieven niet hoeven te verhogen, inmiddels voor het zesde jaar! De tarieven zijn dan ook nagenoeg ongewijzigd.

De minister van LNV moet de tarieven overigens nog formeel goedkeuren.

Wijziging grondslag variabele bijdrage bereiders en/of importeurs

Met ingang van 2005 verandert het grondslagjaar voor de variabele bijdrage van bereiders en/of importeurs. Voortaan is uw werkelijke omzet van het voorgaande jaar de basis voor de definitieve nota van het lopende jaar. Tot nu toe was dat de omzet van het lopende jaar die pas achteraf kon worden vastgesteld.

Vanwege deze overgang naar een andere systematiek dient uw omzet over het jaar 2004 twee maal als basis voor onze facturering, namelijk nog éénmaal bij de eindafrekening 2004 en éénmaal voor de nota van 2005.

Met deze nieuwe systematiek verwachten we een vermindering van de administratieve lasten; zowel bij u als bij ons. Voor de meeste bedrijven betekent deze wijziging ook een financieel voordeel. Bij jaarlijks stijgende omzetcijfers wordt immers pas een jaar later over deze stijging de bijdrage betaald. Tegelijkertijd realiseren we ons dat voor bedrijven met een dalende omzet de wijziging nadelig kan uitpakken. Voor bedrijven die te maken hebben met een significante omzetsdaling maken we daarom een éénmalige uitzondering. U wordt hierover nader geïnformeerd.

In februari a.s. sturen we u aangepaste omzetopgaveformulieren.

De minister van LNV moet deze wijziging van de systematiek overigens nog formeel goedkeuren.

Accountantsverklaring bij omzetopgave bereiding en/of import

In 2004 is Skal strenger gaan controleren op de aanwezigheid van een accountantsverklaring bij de omzetopgaves van bereiders en/of importeurs. Hier gaan wij in 2005 mee verder. Wij wijzen u er nu al op dat het voor u aantrekkelijk kan zijn deze accountantsverklaring bij de omzetopgave te combineren met de controle van de jaarcijfers door uw accountant. Een apart bezoek van uw accountant is dan niet nodig.

Uit het bestuur

Het bestuur van Skal heeft het jaarplan en de begroting voor 2005 vastgesteld en daarbij een aantal inspectie-prioriteiten aangegeven. Daarnaast keurde het bestuur de tarieven goed en stemde ze in met een eenvoudiger sanctiebeleid. Ook is gesproken over de uitbesteding van inspecties aan andere inspectie-organisaties dan Skal International. Tenslotte besloot het bestuur tot striktere handhaving van de biologische mestregels. Kortweg komt het erop neer dat men tot 135 kg N (80% van 170 kg) aan gangbare dierlijke mest mag gebruiken en wat daarbovenop

komt van biologische oorsprong moet zijn. Skal rekent daarbij op maximale medewerking en een grote eigen verantwoordelijkheid van de ondernemers. Over enkele van de besproken onderwerpen kunt u meer lezen in deze nieuwsbrief.

***Bestuur en medewerkers van Skal
wensen u
goede feestdagen en een voorspoedig 2005***

-----> De volgende Skal Actueel verschijnt in maart 2005